

10 TIPS VOOR VERANDERTEAMS...

om scholieren te betrekken bij de bouw aan een nieuw CLB
maart 2017

"Ik heb nog nooit gehoord dat er een CLB is op onze school. Misschien hebben wij dat niet?"
"Is het CLB niet enkel voor leerlingen met zware problemen?"
"Het CLB speelt gewoon onder één hoedje met de directie"
"Leerlingenbegeleiding moet gewoon anders!"

Scholierenteam verandertraject VCLB Waas & Dender

Uit bovenstaande quotes blijkt dat leerlingen een sterke mening hebben over het CLB. Ze vinden leerlingenbegeleiding op school dan ook enorm belangrijk. Maar ze zien dat er werk aan de winkel is. Het CLB heeft bij leerlingen nu niet echt een goed imago. Tijd voor actie.

SUPER dat jullie nu gestart zijn met de bouw van een CLB van de toekomst. Ook **SUPER** dat jullie scholieren willen betrekken bij jullie bouwplannen. Als Vlaamse Scholierenkoepel, koepel van leerlingenraden en officiële spreekbuis van scholieren, geven we jullie graag een duw in de rug met dit document.

Wat kan je in document lezen?

1. **10 tips** om de stem van leerlingen te injecteren in jullie verandertraject.
2. Wat denken **leerlingen in regio Waas & Dender** over de veranderplannen van hun CLB.

Heb je nog vragen? Wil je extra tips? Of wil je meer weten over VSK? Contacteer **Jort** van VSK: 02/8947474 of via jort@scholierenkoepel.be.

Ook onze website www.scholierenkoepel.be bulkt van de handige tips en de kijk van scholieren op verschillende onderwijsthema's.

10 tips voor veranderteams

Elk verandertraject is anders. En er bestaan 1001 manieren om leerlingen te betrekken. Toch geven we jullie als VSK enkele bruikbare en praktische tips om leerlingen te betrekken:

1. Participatie vraagt voorbereiding

Als je scholieren op een kwalitatieve manier wil betrekken dan kan je niet over één nacht ijs gaan. Participatie moet je plannen. Buig je als veranderteam dan ook eens over enkele cruciale vragen:

- > Wat is het meest geschikte moment om leerlingen te betrekken in ons traject?
- > Welk mandaat hebben leerlingen in dit traject? Wat is hun rol in het hele traject?
- > Welke vragen schotelen we hen voor?
- > Welke aanpak of methodes zullen het best werken?
- > Wie van het veranderteam wordt verantwoordelijk voor de scholieren?

2. Gezonde mix scholieren werven

Bepaal wie je erbij wil betrekken en spreek de juiste mensen aan. Je kan kiezen voor een (bestaande) permanente of thematische groep of leerlingen aanspreken om meer vrijblijvend te participeren. De totaalsom geeft een **representatief** beeld van de leerlingpopulatie in de regio.

Aan de ene kant mag je er niet te snel van uit gaan dat leerlingen niet op zitten te wachten om hun zeg te doen of überhaupt geen mening hebben. De vraag stellen, kan heel wat in beweging zetten. Maar aan de andere kant zal er zonder inspanning niet plots 100 scholieren op een dinsdagavond naar een CLB-moment afzakken.

Gebruik bijvoorbeeld je netwerk als CLB om scholieren te 'werven': directies, leerkrachten, leerlingenraden...of natuurlijk ook gewoon leerlingen die al eens bij jullie langs zijn gekomen.

3. Geen verplichting

Dit lijkt evident, maar we geven het toch nog even mee. Als scholierenkoepel geloven we niet in het verplichten van leerlingen om hun mening te geven. Dat zorgt in onze ogen niet voor een sterk resultaat. Het moet altijd vrijwillig blijven.

4. Informeren...maar ook niet te veel ;)

Wil je kwalitatief kunnen participeren als leerling, dan moet je goed geïnformeerd zijn.

- > Wat is het doel van de inspraak?
- > Wat gaat er met de meningen gebeuren?
- > Hoe gaat het in zijn werk gaan? Wie zit er allemaal rond de tafel?
- > ...

Maar waak er natuurlijk wel over dat je enkel de meest essentiële info meegeeft en de leerlingen niet overlaad met een berg documenten of lange presentaties.

5. Warm onthaal

Deelnemen aan een inspraakevenement of vergadering buiten school van het CLB is voor leerlingen vaak buiten hun 'comfort zone'. Belangrijk om leerlingen dus op hun gemak te stellen en de drempel te verlagen:

- > Geef op voorhand voldoende en concrete informatie.

- > Geraken de leerlingen vlot op de locatie? Of spreek je beter ergens samen af aan een station of bushalte?
- > Organiseer je een groot evenement met verschillende groepen stakeholders? Spreek wat vroeger af met enkel de leerlingen. Zo kan je hen
- > Zorg voor een bekend gezicht: een vast contactpersoon.
- > Besteed ook wat aandacht aan de dynamiek tussen de leerlingen. Kennen ze elkaars naam? Voelen ze zich op hun gemak samen?

6. Taal: houd het helder en concreet

Makkelijker gezegd dan gedaan. Professionals hebben de neiging om zich uit te drukken in vakjargon. En vergeten wel eens dat ze dat doen 😊. Doe daarom extra je best om de taal helder te houden.

7. Rake vragen

Als je de mening van scholieren wil horen, dan is het uiteraard cruciaal om de juiste vragen te stellen. Maak het concreet, keep it simple en to the point.

8. Leerlingen apart of gemengd

Je kan ervoor kiezen om op je inspraakevenement, focusgroep of vergadering met leerlingen in gesprek te gaan in een aparte groep. Dat heeft als voordeel dat je er over kan waken dat de inhoud en aanpak op maat gesneden is van leerlingen. Maar aan de andere kant kan het ook verfrissend zijn om te werken met gemengde groepen. Dit kan interessante en verrijkende gesprekken opleveren. Maar uiteraard moet je dan wel waken dat de leerlingen in de groep voldoende kansen krijgen om deel te nemen aan het gesprek. Voorbereiding en een goede moderator zijn dan erg belangrijk.

9. Inspraak mét resultaat

Dit traject wil de werking van de CLB's verbouwen. En dit traject mag daarom uiteraard niet zomaar een oefening of grote brainstorm blijven. Een ambitieus traject mag volgens ons geen lege doos worden. Daarom kiezen we in onze aanpak voor de focus op inhoud én resultaat.

Uiteraard is het erg belangrijk om dat resultaat en de genomen stappen/beslissingen regelmatig terug te koppelen aan de leerlingen.

10. Geen momentopname, maar continu

Tenslotte hopen we dat we via dit traject leerlingenparticipatie als principe en reflex mee kunnen implementeren in de dagelijkse werking/bestuur van het CLB-centra. Leerlingen betrekken niet enkel tijdens het verandertraject, maar ook daarna bij de dagelijkse werking. Je 'klanten' bevragen is namelijk essentieel in de **kwakeiteitszorg** van de organisatie.

Wat vinden scholieren uit Waas & Dender belangrijk?

Het VCLB Waas & Dender bracht samen met de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) **een groep scholieren** bij elkaar die mee willen helpen. Ze kwamen samen op woensdagnamiddag en deden enthousiast mee aan de Brede Fora. Ze geloven dat **een modern CLB met een goed imago** mogelijk is in deze **5 stappen**:

Zichtbaar

De meeste leerlingen weten niet hoe de CLB'er van hun school er uitziet. Jongeren begrijpen wel dat het niet mogelijk is om permanent een medewerker op elke school te hebben, maar vragen dat het CLB zichtbaar en **gekend** is en zich niet enkel toont als er problemen zijn. Hoe doe je dat dan? Je op het begin van elk schooljaar voorstellen aan de leerlingen school, naam + foto ophangen op school...

Lage drempel

Zichtbaar zijn is een eerste belangrijke stap. Maar om er echt voor leerlingen te zijn, mogen er **geen drempels** zijn om het CLB te bereiken. Soms moeten leerlingen op het secretariaat een afspraak maken of zit de medewerker weggedoken in een bureautje langs de directie. Dat vergroot de stap. Ook moeten ze de weg vinden zonder de nieuwsgierige blikken van andere leerlingen of leerkrachten.

Duidelijke communicatie + direct contact

De meeste CLB-medewerkers en leerlingenbegeleiders zijn goed bezig, maar toch ... De **communicatie** hierover ontbreekt of is niet meer van deze tijd. Scholieren weten vaak niet bij wie ze moeten zijn, waar het CLB is en hoe de begeleiding juist in zijn werk gaat. De CLB-chat vinden leerlingen bijvoorbeeld een heel goed initiatief, maar zeer weinig leerlingen kennen het.

Daarnaast geloven leerlingen in direct contact en een goed gesprek. Als CLB werken aan je PR doe je door duidelijk en direct te communiceren naar leerlingen, je werking te tonen en je gezicht te laten zien. En dat mag ook eens op een **positieve** manier, niet enkel bij problemen. Zet als CLB dus ook in de verf dat je **schoolonafhankelijk**, in vertrouwen en 'voor de leerling' werkt. Dat wordt door leerlingen sterk op prijs gesteld.

Bepaal je als CLB of leerlingenbegeleiding op school je prioriteiten voor het volgende schooljaar, luister dan ook naar de **stem van leerlingen** door een klasgesprek, een bevraging, eens langsgaan op een leerlingenraad...

Vertrouwen

Vertrouwen is erg belangrijk. Je moet de CLB-medewerker voor je echt vertrouwen. En dat vertrouwen is voor leerlingen vaak gekoppeld aan een persoon. Daarom kiezen ze voor een **vaste contactpersoon**.

Opgelet met doorverwijzen

Net omdat vertrouwen zo belangrijk is, moet er in de nieuwe structuur van het CLB gewaakt worden dat die band bij de doorverwijzing intact blijft. Dat kan op verschillende manieren: de vaste contactpersoon gaat bij de **doorverwijzing** een eerste keer mee, de vertrouwenspersoon kan ook nauw betrokken blijven...

Leerlingen vinden het daarnaast ook echt belangrijk dat er een vlotte **informatiedoorstroom** is tussen de verschillende CLB-medewerkers en teams. Zo vermijd je dat je als leerling 2 keer je verhaal moet doen en op dezelfde vragen moet antwoorden. Er mag bovendien **geen lange tijd overgaan** voor je doorverwezen wordt naar een ander team. Zo vermijd je dat je als leerling aan het lijntje gehouden wordt.